

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Dimitria Festival 2025
ΔΗΜΗΤΡΙΑ 60

Αφιέρωμα

στα 25 χρόνια από τον θάνατο του

ΚΟΣΜΑ ΓΑΛΙΛΑΙΑ

Παρασκευή

10.10.2025

ώρα 20:30

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
Αίθουσα Φίλων Μουσικής (M1)

Βιολί

ALBENA DANAILOVA

Διεύθυνση ορχήστρας

LEO McFALL

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού
Η Κ.Ο.Θ. επιχορηγείται και εποπτεύεται
από το Υ.Π.Ο.Α.

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.
Σίμος Παπάνας

Αν. Διοικητική Διευθύντρια
Χρυσή Γκαρίπη

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.) ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Πρόεδρος
Στάθης Γεωργιάδης

Αντιπρόεδρος
Αντώνιος Κωνσταντινίδης

Μέλη
Παναγιώτης Διαμαντής
Σωτηρία Γκιουλέκα
Μαριλένα Λιακοπούλου

www.tsso.gr

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα
να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας
επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα.

Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται
σε παιδιά 6 ετών και άνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση,
η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση
κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

Διοικητικό προσωπικό:
Μαρία Νιμπή (Γραμματεία), **Μανώλης Αδάμος** (Λογιστήριο),
Έλενα Παράσχου (Ταμείο), **Πέτρος Γιάντσης** (Φροντιστής),
Νίκος Κυριακού (Υπεύθυνος Marketing & Επικοινωνίας),
Φίλιππος Χατζησίμου (Υπεύθυνος Υλοποίησης Καλλιτεχνι-
κού Προγραμματισμού), **Γιώργος Νιμπής** (Φροντιστής),
Μίνα Παπακωνσταντίνου (Συνεργάτιδα Διεύθυνσης),
Θεοδώρα Καραμανίδου (Μουσική βιβλιοθήκη-αρχείο),
Έφη Τερζή (Λογιστήριο), **Όλγα Αϊλαρούδη** (Γραμματεία),
Νικηφόρος Κάκογλου (Κλητήρας),
Κατερίνα Νούλιου (Λογιστήριο)
Γιάννης Γούτμαν (Διοικητικός υπάλληλος με απόσπαση)

Εξωτερικοί συνεργάτες
(υλοποίηση καλλιτεχνικού προγραμματισμού)
Αγγελική Κουρουκλίδου, **Φίλιππος Πάτρας**,
Μαριαλένα Αντωνοπούλου

Επιμέλεια εντύπου - κείμενα: Νίκος Κυριακού
Γραφιστική επιμέλεια: Fast Forward
Εκτύπωση εντύπου: SKG Press

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Αφιέρωμα στα 25 χρόνια από τον θάνατο του ΚΟΣΜΑ ΓΑΛΙΛΑΙΑ

Παρασκευή
10.10.2025
ώρα 20:30
Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
Αίθουσα Φίλων Μουσικής (M1)

Βιολί ALBENA DANAILOVA

Διεύθυνση ορχήστρας
LEO McFALL

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883):
Εισαγωγή από την όπερα 'Τανχώζερ' 15'

Λούντβιχ βαν Μπετόβεν (1770-1827):
Κοντσέρτο για βιολί σε ρε μείζονα, έργο 61 41'
I. Allegro ma non troppo
II. Larghetto
III. Rondo. Allegro

διάλειμμα

Ρίχαρντ Στράους (1864-1949):
Τάδε Έφη Ζαρατούστρα, έργο 30 35'
1. Εισαγωγή, ή Αυγή
2. Αυτών από τον Κρυμμένο Κόσμο
3. Της Μεγάλης Επιθυμίας
4. Των Απολαύσεων και των Παθών
5. Το Τραγούδι του Τάφου
6. Της Επιστήμης και της Μάθησης
7. Ο Αναρρωνύων
8. Το Τραγούδι του Χορού
9. Το Τραγούδι του Νυχτερινού Περιπλανώμενου

ΚΟΣΜΑΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ

Η Θεσσαλονίκη ανέδειξε αρκετούς μουσικούς που τίμησαν και τιμούν την πόλη μας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Σπάνιες όμως είναι οι περιπτώσεις με την ποικιλία και την έκταση των επιδόσεων του Κοσμά Γαλιλαία: ταλαντούχος μουσικός (ως σολίστ, εξάρχων βιολιστής και αρχιμουσικός), εμπνευσμένος δάσκαλος, έμπειρος οργανωτής μουσικών σεμιναρίων και ωδείων, ιδρυτής μουσικών συνόλων και εμψυχωτής ποικίλων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων.

Το φαινόμενο δεν ήταν τυχαίο. Ο Γαλιλαίας άρχισε τα μαθήματα βιολιού στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης σε ηλικία 5 ετών- μετά από δύο χρόνια έδωσε το πρώτο του ρεσιτάλ. Μετά το Ωδείο (1948- 1956) συνέχισε τις σπουδές του στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης (1956- 1960), αλλά πριν καλά καλά τις ολοκληρώσει, σχημάτισε στη Θεσσαλονίκη το «Τρίο Θεσσαλονίκης». Ακολούθησε η συμμετοχή του και σε άλλα μουσικά σύνολα: στο «Κουαρτέτο Βορείου Ελλάδος» (1965) και,

λίγο αργότερα (1978), στη «Μικρή Ορχήστρα Δωματίου Θεσσαλονίκης».

Ταυτόχρονα άρχισε τις ατομικές εμφανίσεις του στην Ελλάδα (σε δεκάδες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις) και σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

Το 1969 εντάχθηκε ως εξάρχων βιολιστής στο δυναμικό της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Στη θέση αυτή παρέμεινε ως το 1992, οπότε και ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση της Ορχήστρας (ως το 1995). Αλλά ο Γαλιλαίας θεωρούσε ότι έπρεπε να προχωρήσει ακόμα περισσότερο στις μουσικές του σπουδές: το 1981 πήρε το πτυχίο Bachelor του Atlantic University της Florida των ΗΠΑ και τον επόμενο χρόνο έλαβε και πτυχίο Master του Kent State University (Ohio) στη διεύθυνση ορχήστρας. Κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών του σπουδών δίδαξε βιολί και μουσική δωματίου αρχικά στο Πανεπιστήμιο της Florida και στη συνέχεια στο Πανεπιστήμιο του Kent, αναλαμβάνοντας και τη διεύθυνση της Ορχήστρας της πόλης αυτής.

Για την προσφορά του στο Μουσικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Kent ο Γαλιλαίας τιμήθηκε από την Αμερικανική Εταιρεία Επιστημών και Καλών Τεχνών *Πι Κάπα Λάμδα*.

Την ίδια εποχή συμμετείχε ως εξάρχων βιολιστής και σε άλλες αμερικανικές ορχήστρες: στη Συμφωνική Ορχήστρα "Simfonia" του Kent (1981 – 1982), στην Ορχήστρα του Διεθνούς Συμποσίου Διευθυντών Ορχήστρας της Florida και, για αρκετά χρόνια (1982- 1987), στη Συμφωνική Ορχήστρα του Φεστιβάλ του Bedford της Πενσυλβάνιας. Δεν ήταν τυχαίο ότι το 1986 ο Γαλιλαίας επελέγη να εκπροσωπήσει την Ελλάδα ως εξάρχων βιολιστής στην «Παγκόσμια Συμφωνική Ορχήστρα» (World Philharmonic Orchestra), που συγκροτήθηκε και εμφανίστηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο υπό τη διεύθυνση του Lorin Maazel.

Στην Ελλάδα άρχισε το εκπαιδευτικό του έργο ως καθηγητής βιολιού και μουσικής δωματίου στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (1965- 1985).

Ακολούθησαν έκτακτες και τακτικές συμμετοχές σε σεμινάρια του εξωτερικού (ΗΠΑ, Ρουμανία, κ.ά.) και η οργάνωση από κοινού με τον Friedrich Sellheim του Διεθνούς Σεμιναρίου (Master Class) στο Πόρτο Καρράς της Χαλκιδικής (1979- 1990).

Στα 1985- 1986 εργάστηκε ως διευθυντής στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης και από το 1989 ως το θάνατό του στο ιδρυμένο μετά από εισήγηση του ίδιου Δημοτικό Ωδείο Θεσσαλονίκης.

Δίδαξε, επίσης, για μερικά χρόνια στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης (1994- 1997) και, κατά τα δύο τελευταία χρόνια της ζωής του, στο νεοσύστατο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ο Γαλιλαίας πίστευε στις καλλιτεχνικές δυνάμεις της Θεσσαλονίκης, γι' αυτό και προσπάθησε να προωθήσει τις δυνάμεις αυτές με κάθε τρόπο. Το 1987 ιδρύθηκε μετά από δική του εισήγηση και με δική του ευθύνη η Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η Ορχήστρα αυτή αναδείχθηκε σύντομα όχι μόνο σε ένα δυναμικό νέο μουσικό σύνολο, αλλά και σε φυτώριο πολλών νέων καλλιτεχνών. Ο ίδιος άλλωστε διηύθυνε τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης σε περισσότερες από 120 συναυλίες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ανάλογες ήταν και οι προσδοκίες που στήριξε στην Ορχήστρα Νέων Μακεδονίας (την οποία διηύθυνε από το 1989 ως το 1992), στη «Μουσική Εταιρεία Μακεδονίας» (η οποία συστάθηκε το 1988 με στόχο την εξοικείωση του ευρύτερου κοινού με την έντεχνη μουσική, αλλά και την ενθάρρυνση των νέων καλλιτεχνών με υποτροφίες), στις «Μουσικές Ημέρες» και τους «Πανελλήνιους και Διεθνείς Διαγωνισμούς Μουσικής Δωματίου» της HELEXPO (1988- 1995), κλπ.

Κοσμάς Γαλιλαίας, ως εξάρχων της Κ.Ο.Θ.

Συμμετείχε επίσης σε αρκετές επιτροπές και διοικητικά συμβούλια μουσικών και πολιτιστικών φορέων της Θεσσαλονίκης (Εφορευτική Επιτροπή Βαφοπούλειου Πνευματικού Κέντρου, Οργανωτική Επιτροπή του Φεστιβάλ των «Δημητρίων», Επιτροπή Μουσικών Δραστηριοτήτων του Δήμου Θεσσαλονίκης, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Καλλιτεχνική Επιτροπή Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης, κ.ά.)

Ο Κοσμάς Γαλιλαίας έδινε στον συνομιλητή του την εντύπωση ενός ήρεμου και μάλλον στωικού χαρακτήρα. Όσοι, ωστόσο, είχαν την τύχη να τον ζήσουν από κοντά, ήξεραν ότι κάτω από το επιφανειακό εφησυχασμένο ύφος του κρυβόταν μία δυναμική και αθεράπευτα ανήσυχη προσωπικότητα, που συνδύαζε την επιβλητική ηρεμία της καλλιτεχνικής ωριμότητας με τη νεανική τόλμη και την ανυποχώρητη μαχητικότητα. Ήταν σε τελευταία ανάλυση ένας εξαιρετικά υπεύθυνος και σοβαρός άνθρωπος, με «ζεστή καρδιά», αστείρευτο χιούμορ και αδολίευτη αγάπη για τη ζωή.

Συγγραφή: Ιωάννης Χασιώτης,
Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Ιστορίας Α.Π.Θ.

RICHARD WAGNER (1813-1883):

Εισαγωγή από την όπερα 'Τανχώζερ'

Ο Βάγκνερ έγραψε τη μουσική και το λιμπρέτο της όπερας 'Ο Τανχώζερ και ο διαγωνισμός τραγουδιού του Βάρτμπουργκ', όπως είναι ο πλήρης τίτλος της, και η πρεμιέρα της έγινε στις 19 Οκτωβρίου 1845 στην Δρέσδη. Αργότερα ο συνθέτης προχώρησε σε μία αναθεωρημένη εκδοχή της, η οποία παρουσιάστηκε στις 18 Μαρτίου 1861, στο Παρίσι. Η υπόθεση εκτυλίσσεται στην Θουριγγία, στις αρχές του 13ου αιώνα. Ο Τανχώζερ είναι ένας τροβαδούρος που εξυμνεί τον σαρκικό έρωτα, τον οποίο εκπροσωπεί η Αφροδίτη, αλλά και τον αγνό έρωτα, τον οποίο εκπροσωπεί η Ελίζαμπετ. Όταν βρίσκεται με την μία, επιθυμεί την άλλη, όμως όταν του ζητούν να τραγουδήσει στον διαγωνισμό του Βάρτμπουργκ, εξυμνεί την αχαλίνωτη ηδονή κι έτσι προδίδει την αγνή αγάπη της Ελίζαμπετ, με αποτέλεσμα αυτή να μαραζώσει και να πεθάνει. Ο τροβαδούρος αφήνει συντετριμμένος την τελευταία του πνοή δίπλα στο φέρετρό της και τότε λύνονται τα μάγια της Αφροδίτης, με τον ήρωά μας να βρίσκει επιτέλους την πολυπόθητη λύτρωση. Η εισαγωγή της όπερας περιέχει πολλά από τα πλέον σημαντικά θέματά της, συμπεριλαμβανομένου του εκπληκτικού 'Χορού των Προσκυνητών' με τις επιρροές του Μπαχ, αλλά και την διάσημη 'Ωδή στην Αφροδίτη'.

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827):

Κοντσέρτο για βιολί σε ρε μείζονα,
έργο 61

I. Allegro ma non troppo II. Larghetto III. Rondo. Allegro

Η τεράστια εργογραφία του Μπετόβεν εμπεριέχει, παραδόξως, μόνο ένα κοντσέρτο για βιολί, το οποίο πάντως αποτελεί πιθανότατα το σημαντικότερο έργο αυτού του είδους. Πρόκειται για ένα πνευματώδες δημιουργήμα, πλούσιο σε λυρικά στοιχεία, απόρροια και της Φλαμανδικής καταγωγής του συνθέτη, με συνεχείς δεξιοτεχνικές προκλήσεις και τεράστια διάρκεια, σαν να προσπάθησε ο Μπετόβεν να συμπεριλάβει μέσα σε ένα κοντσέρτο όλα όσα επιθυμούσε να εκφράσει με ένα βιολί.

Ο Μπετόβεν το έγραψε για το φίλο του βιολονίστα Franz Clement το 1806 και η πρεμιέρα του δόθηκε στις 23 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους. Ήταν μία παταγώδης αποτυχία! Το κοινό και οι κριτικοί της εποχής το βρήκαν δυσνόητο, αχρείαστα μακροσκελές και τεχνικά πολύπλοκο. Φυσικά έπαιξε ρόλο και το γεγονός πως το έργο ολοκληρώθηκε μόλις δύο ημέρες πριν την πρεμιέρα και πολλά του μέρη ο Clement τα έπαιξε prima vista ουσιαστικά. Μάλιστα ο Μπετόβεν έγραψε με χιούμορ στην παρτιτούρα 'Κοντσέρτο με επιείκεια για τον Κλέμεντ'. Η βασικότερη αιτία πάντως της αρχικής απόρριψης είχε να κάνει, όπως συχνά συνέβαινε με τον Μπετόβεν, με τις πολλές καινοτομίες του έργου. Έτσι, το αριστούργημα αυτό έμεινε στην αφάνεια τα επόμενα χρόνια, ώσπου το ανέσυρε από τη λήθη το 1844 ο 12χρονος τότε Joseph Joachim με μία εντυπωσιακή εκτέλεση, υπό τη μουσική διεύθυνση του Felix Mendelssohn, κάνοντάς το έκτοτε το σήμα κατατεθέν του και συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην οριστική του καθιέρωση στο ρεπερτόριο όλων των βιρτουόζων του οργάνου.

Ο Μπετόβεν χρησιμοποιεί ένα κατεξοχήν δεξιοτεχνικό είδος για να εκφράσει τα έντονα συναισθήματά του και παράλληλα να στοχαστεί πάνω σε έννοιες όπως ο Έρωτας, η Ελευθερία και η Δημοκρατία. Η τεχνική γίνεται ένα μέσον προς την εξυπηρέτηση της Τέχνης και τα δεξιοτεχνικά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως εκφραστικά μέσα υψηλών ιδανικών. Από το βιολί ξεπηδούν ήχοι υπερκόσμιας ομορφιάς και η ψυχή αγάλλεται χορεύοντας στο φινάλε πάνω σε ένα ρυθμό που θυμίζει, όπως εύστοχα έχει ειπωθεί, το αέρινο τρέξιμο ενός νεαρού ελαφιού.

RICHARD STRAUSS
(1864-1949):

‘Τάδε Έφη Ζαρατούστρα’ συμφωνικό ποίημα για μεγάλη ορχήστρα, έργο 30

- 1) Einleitung, oder Sonnenaufgang
(Εισαγωγή, ή Αυγή)
- 2) Von den Hinterweltlern
(Αυτών από τον Κρυμμένο Κόσμο)
- 3) Von der großen Sehnsucht
(Της Μεγάλης Επιθυμίας)
- 4) Von den Freuden und Leidenschaften
(Των Απολαύσεων και των Παθών)
- 5) Das Grabled (To Τραγούδι του Τάφου)
- 6) Von der Wissenschaft
(Της Επιστήμης και της Μάθησης)
- 7) Der Genesende (Ο Αναρρωνύων)
- 8) Das Tanzlied (To Τραγούδι του Χορού)
- 9) Nachtwandlerlied
(Το Τραγούδι του Νυχτερινού Περιπλανώμενου)

Ο Ρίχαρντ Στράους έγραψε το συμφωνικό ποίημα ‘Τάδε Έφη Ζαρατούστρα’ εμπνευσμένος από την ομώνυμη φιλοσοφική νουβέλα του Νίτσε. Το έργο αποτελείται από εννέα μέρη, με τίτλους παρμένους από αντίστοιχα κεφάλαια του βιβλίου, που επιλέχτηκαν γιατί αναδεικνύουν, κατά την άποψη του Στράους, τις σημαντικότερες στιγμές του φιλοσοφικού ταξιδιού του Ζαρατούστρα. Για να διαμορφώσει όμως ένα συμφωνικά ενοποιημένο ποίημα, χρειάστηκε να αλλάξει τη σειρά τους. Ο συνθέτης, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, δεν επιθυμεί να διηγηθεί την ιστορία με τη μουσική του, ούτε να γράψει ‘φιλοσοφική μουσική’, αλλά να καταθέσει το προσωπικό του σχόλιο πάνω στο σημαντικό αυτό έργο του Νίτσε τονίζοντας παράλληλα την αισιοδοξία των ανθρώπων της γενιάς του μπροστά στην επερχόμενη αυγή του 20ου αιώνα. Ο Στράους έχει σκοπό να περιγράψει «την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους, ξεκινώντας από τις ρίζες του, περνώντας από τις διάφορες φάσεις ανάπτυξής του (θεολογικές και επιστημονικές) και καταλήγοντας στον Υπεράνθρωπο του Νίτσε».

Όταν ολοκλήρωσε το έργο θέλησε να προσθέσει τον υπότιτλο «συμφωνική αισιοδοξία σε φόρμα fin de siècle, αφιερωμένο στον 20ο αιώνα». Τελικά χρησιμοποίησε στην παρτιτούρα τον πρόλογο του Ζαρατούστρα του Νίτσε, ενώ τα διάφορα προγράμματα που πρότεινε κατά καιρούς για τη σύνθεση πυροδοτούσαν διαρκώς νέες αντιπαραθέσεις. Η πρεμιέρα του έργου έγινε το Νοέμβριο του 1896 στην Φρανκφούρτη με τον ίδιο τον Στράους στο πόντιουμ. Όλη η σύνθεση βασίζεται στην αντιπαράθεση δύο τονικοτήτων, της σι μείζονας που αντιπροσωπεύει την ανθρωπότητα και της ντο μείζονας που αντιπροσωπεύει το σύμπαν. Ο Ζαρατούστρα συμβολίζει την ελευθερία του ατόμου που προηγείται της εποχής του. Η ‘Εισαγωγή, ή η Αυγή’ ξεκινά με μία χαρακτηριστική φανφάρα της τρομπέτας, που συμβολίζει την άνοδο του φωτός. Όπως γράφει ο Στράους στο πρόγραμμα της πρεμιέρας: «Πρώτο μέρος: Ανατολή. Ο άνθρωπος νιώθει τη δύναμη του Θεού». Ο συνθέτης προσθέτει μέχρι και εκκλησιαστικό όργανο, για να ενισχύσει τη λαμπρότητα και τη μεγαλοπρέπεια της εισαγωγής. Η τρομπέτα εισάγει το θέμα της Φύσης. Ο Ζαρατούστρα αφήνει τη μοναξιά του στο βουνό και αποφασίζει να κατεβεί στον κόσμο για να μοιραστεί τη σοφία του. Το μέρος ‘Αυτών από τον Κρυμμένο Κόσμο’ ξεκινά με τα τσέλα, τα κοντραμπάσα και το εκκλησιαστικό όργανο, πριν εξελιχτεί με λυρικά περάσματα και σκοτεινές παρεμβάσεις, που αναφέρονται σε όσους βρίσκονται σε αμφιβολία και βρίσκουν καταφύγιο στην πίστη, όταν τους εγκαταλείπει ο νους. Σε αυτό το σημείο τα κόρνα παρουσιάζουν το θέμα του ‘Πιστεύω’ της Θείας Λειτουργίας. Πριν όμως παρασυρθεί ο ακροατής από τη γοητεία της μουσικής, ο Στράους ανεβάζει την ένταση σε βαθμό παρωδίας. «Ο άνθρωπος συνεχίζει να επιθυμεί. Βυθίζεται στο πάθος και δεν μπορεί να ειρηνεύσει». Τα δύο επόμενα μέρη χαρακτηρίζονται από πολύχρωμα μοτίβα που παραπέμπουν σε διάφορες συναισθηματικές μεταπτώσεις. Στο μέρος ‘Της Μεγάλης Επιθυμίας’ μία αυστηρή φούγκα παρουσιάζει με στόμφο την ‘Επιστήμη’, μέσω της οποίας ο άνθρωπος προσπαθεί να αντιμετωπίσει την ατελή του φύση. Τελικά όμως την παρωδεί και αυτή ο συνθέτης. «Στρέφεται στην Επιστήμη προσπαθώντας μάταια να λύσει τα προβλήματά του». Η θρησκευτική μουσική χρησιμοποιείται ξανά, με

σκοπό αυτή τη φορά να τονιστεί η αντίθεση, ενώ κυριαρχεί ένα τραγικό πάθος. Στο μέρος ‘Των Απολαύσεων και των Παθών’ κυριαρχούν διονυσιακοί χοροί και ερωτικές απολαύσεις. «Καθώς ακούγονται αυτοί οι ευχάριστοι χοροί, η ψυχή του ατόμου ανεβαίνει στον ουρανό, ενώ ο κόσμος βυθίζεται μακριά του». Στις διάφορες αντιπαραθέσεις που προέκυψαν, ο Στράους απάντησε προσθέτοντας στην παρτιτούρα τους αρχικούς στίχους του Νίτσε από την ‘Ωδή στον ‘Ηλιο’ καταλήγοντας σε μία προτροπή: «Για πολύ καιρό ονειρευόμασταν τη μουσική. Ας ξυπνήσουμε πλέον. Περιπλανηθήκαμε στο σκοτάδι. Ας περπατήσουμε πλέον στο φως της ημέρας». Η ένταση χάνεται σταδιακά και έρχεται η ηρεμία της νύχτας. Η ελεγειακή μουσική ενισχύει το ‘Τραγούδι του Τάφου’ του Ζαρατούστρα, όπου ο προφήτης επιπλήττει την ανθρωπότητα για τις αυταπάτες της. Στο μέρος της ‘Επιστήμης και της Μάθησης’ υποδηλώνεται ότι και η αναζήτηση της Επιστήμης και της Μάθησης, όπως και της Θρησκείας λίγο πριν, αποτελούν μία ακόμη ισχυρή πηγή ψευδαίσθησης. Ο Στράους τα περιγράφει όλα αυτά χρησιμοποιώντας και τους δώδεκα φθόγγους της χρωματικής κλίμακας. Στο μέρος ‘Ο Αναρρωνύων’ ο Ζαρατούστρα έχει καταρρεύσει από εξάντληση, αλλά σταδιακά αναρρώνει. Ο Στράους επαναφέρει το αρχικό μοτίβο της ανατολής για να υποδηλώσει την ανάρρωση, ενώ ολοκληρώνει με μία εντυπωσιακή συγχορδία της ορχήστρας για να καταδείξει την επάνοδο του πρότερου μεγαλείου. Παράλληλα αναφέρεται στην κάθαρση κάθε αμαρτωλού, που λάμπει πλέον από το φως του ήλιου. Το επόμενο μέρος ξεκινά με μία μακρά παύση, η οποία υποδηλώνει την ανθρωπότητα που βρίσκεται παγιδευμένη, αλλά σταδιακά αφυπνίζεται και το γεγονός αυτό περιγράφεται γλαφυρά μέσα από τους ήχους της ορχήστρας. Ο προφήτης του Νίτσε κηρύττει τον Υπεράνθρωπο με το ‘Τραγούδι του Χορού’, όπου κυριαρχεί ένα υπέροχο σόλο του βιολιού, που συμβολίζει τη δύναμη της Ζωής. Η αμφιλεγόμενη αναφορά στο βαλς για την απεικόνιση της νιτσεϊκής ανθρώπινης ευτυχίας έχει μάλλον στοιχεία ειρωνείας, ενώ γίνεται και ως φόρος τιμής στο συνεπνυμμό του Γιόχαν το νεότερο, τον ‘Βασιλιά των βαλς’, όχι χωρίς αίσθηση του χιούμορ από την

πλευρά του Ρίχαρντ. Στο ‘Τραγούδι του Νυχτερινού Περιπλανώμενου’ επανεμφανίζεται η ελεγεία με την πένθιμη νυχτερινή μουσική να καταλήγει ειρηνικά σε ένα μάλλον αόριστο τελικό συμπέρασμα. Ο Ζαρατούστρα αρνείται να επιλύσει το θέμα της αιώνιας μάχης του ανθρώπου με τη φύση. Ο άνθρωπος αγωνίζεται να ανεβεί στον ουρανό, αλλά παραμένει ριζωμένος στη γη. Ο Στράους ενισχύει αυτή την αβεβαιότητα με την περίπλοκη μουσική του. Μετά την αρχική υπόσχεση του φωτός της ανατολής, παραμένουμε ακόμη μέσα στην αβεβαιότητα της νύχτας.

Νίκος Κυριακού

ALBENA DANAILOVA

ΒΙΟΛΙ

Η Albena Danailova γεννήθηκε στη Σόφια και σπούδασε βιολί στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Θεάτρου του Ρόστοκ και στο Αμβούργο με τον Petru Munteanu. Συμπλήρωσε τις σπουδές της με masterclasses με την Ida Haendel και τον Herman Krebbers, μεταξύ άλλων. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών της, εργάστηκε ως δεύτερο βιολί στην Κρατική Ορχήστρα της Βαυαρίας, όπου ανήλθε σε πρώτο βιολί και μετέπειτα σε εξάρχουσα. Κατείχε την ίδια θέση στη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λονδίνου κατά τη διάρκεια της σεζόν 2003/04.

Από τον Σεπτέμβριο του 2008, είναι εξάρχουσα της Ορχήστρας της Κρατικής Όπερας της Βιέννης. Η Albena Danailova έχει κερδίσει πολλούς διαγωνισμούς και ήταν ημι-φιναλίστ στον φημισμένο Διαγωνισμό Τσαϊκόφσκι στη Μόσχα. Ως σολίστ και μουσικός δωματίου, εμφανίζεται τακτικά στη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ιαπωνία, το Ισραήλ και τις ΗΠΑ. Έχει εμφανιστεί με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βιέννης, τη Συμφωνική Ορχήστρα NHK του Τόκιο και τη Συμφωνική Ορχήστρα Yomiuri Nippon, υπό τη διεύθυνση διάσημων μαέστρων όπως οι Seiji Ozawa, Georges Prêtre, Andris Nelsons και Jesús López Cobos.

Η Albena Danailova έχει συμμετάσχει σε ηχογραφήσεις για το Deutschlandradio Kultur, το Norddeutscher Rundfunk, καθώς και για την τηλεόραση και το ραδιόφωνο στην πατρίδα της. Από το 2020, κατέχει θέση καθηγήτριας στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών της Βιέννης.

Παίζει σε ένα Stradivarius Ex-Haemmerle από τη συλλογή της Εθνικής Τράπεζας της Αυστρίας.

LEO McFALL

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ο Leo McFall κατέχει τη θέση του Αρχιμουσικού στη Συμφωνική Ορχήστρα του Βόραλμπεργκ (Αυστρία) από τη σεζόν 2020-21 και από τον Φεβρουάριο του 2024 είναι ο Γενικός Μουσικός Διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου του Βισμπάντεν (Γερμανία).

Κατά τις πρόσφατες καλλιτεχνικές περιόδους έχει διευθύνει τη Συμφωνική της Σιγκαπούρης, τη Φιλαρμονική του Βελιγραδίου, τη Φιλαρμονική του BBC, την Hofkapelle του Μάινινγκερ, την Ορχήστρα του Καπιτωλίου της Τουλούς, τη Φιλαρμονική του Μόντε Κάρλο, την Εθνική Ορχήστρα της Λυών και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Η ηχογράφησή του των συμφωνιών της πρώιμης περιόδου της Emilie Mayer κέρδισε το βραβείο OPUS CLASSIC το 2021. Ο Leo McFall έχει επίσης στενή συνεργασία με την 'Alma Mahler Kammerorchester', ένα σχήμα νέων μουσικών που προέρχονται από τις κορυφαίες Ευρωπαϊκές ορχήστρες.

Ιδιαίτερα ενεργός στο χώρο της όπερας, έχει διευθύνει μεταξύ άλλων στην Εθνική Όπερα της Αγγλίας, στο Glyndebourne Festival Opera, στην Opera North και στο Κρατικό Θέατρο του Βισμπάντεν, στην Έσση.

Ως νικητής του *Deutsche Dirigentenpreis* του 2015 και ως φιναλίστ του *Nestlé and Salzburg Festival Young Conductors Award* του 2014, ο Leo McFall είχε τη χαρά να αναπτύξει μία στενή συνεργασία με τον Bernard Haitink, του οποίου διέτελεσε βοηθός στην προετοιμασία κοντσέρτων με ορχήστρες όπως η Royal Concertgebouw, η Συμφωνική του Σικάγου και η Chamber Orchestra of Europe.

Η πρώτη του επίσημη θέση ήταν αυτή στο Κρατικό Θέατρο του Μάινινγκερ, όπου διηύθυνε ένα ευρύ συμφωνικό και οπερατικό ρεπερτόριο. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου διέτελεσε επίσης Βοηθός Μαέστρου στην Gustav Mahler Jugendorchester. Οι πρόσφατες συνεργασίες του περιλαμβάνουν συναυλίες με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας, τη Συμφωνική του Ουλού, την Κρατική Ορχήστρα του Κάσσελ και τη Συμφωνική Ορχήστρα της Αντβέρπ, καθώς και μία ηχογράφιση με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λουξεμβούργου.

Από τον Ιούνιο του 2023 είναι ο βασικός Αρχιμουσικός της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

@Γιώργος Χρυσόχοϊδης

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αποτελεί τον σημαντικότερο και ιστορικότερο φορέα συμφωνικής μουσικής στη Βόρεια Ελλάδα και έναν από τους μείζονες πολιτιστικούς οργανισμούς της χώρας. Ιδρύθηκε το 1959 από τον σπουδαίο συνθέτη και αρχιμουσικό Σόλωνα Μιχαηλίδη και σήμερα το καλλιτεχνικό δυναμικό της ανέρχεται σε 111 μουσικούς.

Με δεδομένο τον δημόσιο χαρακτήρα της, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης υπηρετεί την υψηλής ποιότητας μουσική δημιουργία και διασφαλίζει την πρόσβαση των πολιτών σε αυτήν μέσα από μία ποικιλία δράσεων που συμπεριλαμβάνει συμπράξεις με κορυφαίους καλλιτέχνες της Ελλάδας και του κόσμου, στήριξη της ελληνικής μουσικής δημιουργίας και των ταλαντούχων νέων Ελλήνων μουσικών, αλλά και πλήθος εκπαιδευτικών και κοινωνικών προγραμμάτων.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι το συμφωνικό σχήμα της χώρας με τη σημαντικότερη διεθνή δισκογραφική παρουσία, ηχογραφώντας συστηματικά με παγκόσμιας ακτινοβολίας εταιρείες, όπως η Deutsche Grammophon, η EMI, η BIS Records, η Berlin Classics και η Naxos μεταξύ άλλων.

Οι ηχογραφήσεις της έχουν λάβει βραβεία και διθυραμβικές κριτικές σε όλο τον κόσμο, καθιστώντας την Κ.Ο.Θ. πρέσβειρα του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής μουσικής δημιουργίας στο εξωτερικό.

Η διεθνής παρουσία της Κ.Ο.Θ. περιλαμβάνει και επιτυχημένες εμφανίσεις σε Βιέννη, Βερολίνο, Μόναχο, Πεκίνο, Σόφια, Βελιγράδι, Βουκουρέστι, Πράγα, Βαλένθια, Ρώμη, Φλωρεντία, Πιστόια, Μασσαλία, Στρασβούργο, Κλερμόν Φεράν, Τάλιν, Πάρνου, Σκόπια, Φιλιππούπολη και Κύπρο, ενώ στον κατάλογο των καλλιτεχνών που έχουν συμπράξει μαζί της συμπεριλαμβάνονται οι Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, José Carreras, Elīna Garanča, Aram Khatchaturian, Thomas Sanderling, Mstislav Rostropovich, Vladimir Ashkenazy, Maxim Shostakovich, Aldo Ciccolini, Ivo Pogorelich, Paul Badura-Skoda, Yefim Bronfman, Leonid Kogan, Λεωνίδας Καβάκος, Salvatore Accardo, Gil Shaham, Daniel Hope, Julian Rachlin, Natalia Gutman, Mischa Maisky, Alexandre Desplat, Michael Nyman, Ian Gillan, June Anderson, Marcelo Álvarez, Thomas Hampson, Ludovic Tézier, Patrick Gallois, Avi Avital, Οδυσσέας Δημητριάδης κ.ά.

Σημαντικές προσωπικότητες της ελληνικής μουσικής έχουν αναλάβει τη διεύθυνση της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, με πρώτο τον ιδρυτή της Σόλωνα Μιχαηλίδη και στη συνέχεια τους Γιώργο Θυμή, Άλκη Μπαλτά, Κάρολο Τρικολίδη, Κοσμά Γαλιλαία, Κωνσταντίνο Πατσαλίδη, Λεωνίδα Καβάκο, Μίκη Μιχαηλίδη, Μύρωνα Μιχαηλίδη, Αλέξανδρο Μυράτ, Γεώργιο Βράνο και Ζωή Τσόκανου. Σημερινός Διευθυντής της Κ.Ο.Θ. είναι ο Σίμος Παπάνας και βασικός Αρχιμουσικός της ο Leo McFall.

www.tsso.gr

ΒΑΣΙΚΟΣ
ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ Κ.Ο.Θ.
Leo McFall

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ
ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Α΄ ΒΙΟΛΙΑ
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσάμογλου
Κορυφαίοι Α΄
Γιώργος Πετρόπουλος
Θοδωρής Πατσαλίδης
Tutti
Εύη Δελφινόπουλου
Άκης Αρχοντής
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάμπας
Στράτος Κακάμπουρας
Κωνσταντίνος Καμπάνταης
Κωνσταντίνος Παυλάκος
Ευαγγελία Χατζηπέτρου
Ευαγγελία Κουτσοδήμου

Β΄ ΒΙΟΛΙΑ
Κορυφαίοι Α΄
Ανθούλα Τζίμα
Ανδρέας Παπανικολάου
Κορυφαίοι Β΄
Αλκέτας Τζιαφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ
Μπόγκοραντ
Tutti
Μίμης Τοπτσίδης

Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού
Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μιγκέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαλμαζίδης
Ίγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

ΒΙΟΛΕΣ
Κορυφαίοι Α΄
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Κορυφαίοι Β΄
Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτση
Tutti
Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλικά
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Πάυλος Μεταξάς
Αθανάσιος Σουργκούνης
Ρενάτο Δαμονίτσα
Αντώνιος Τζιβένης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ
Κορυφαίοι Α΄
Απόστολος Χανδράκης
Ντιμίτρι Γκουντίμοβ
Βασίλης Σαΐτης
Κορυφαίοι Β΄
Λίλα Μανώλα

Tutti
Δημήτρης Πολυζωίδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς
Μυρτώ Ταλακούδη
Ματέο Σεστάνι

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ
Κορυφαίοι Α΄
Χαράλαμπος Χειμαριός
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Χατζής
Tutti
Ειρήνη Παντελίδου
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Κωνσταντίνος Μάνος
Ευθύμιος-Θεοφάνης
Τηλιγάδας

ΦΛΑΟΥΤΑ
Κορυφαίοι Α΄
Νικολός Δημόπουλος
Όθωνας Γκόγκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή

ΟΜΠΟΕ
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Παναγιώτης
Κουγιουμτζόγλου

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ
Κορυφαίοι Β΄
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Αλέξανδρος Μιχαηλίδης
Τutti
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ
Κορυφαίοι Α΄
Γιώργος Πολίτης
Κωνσταντίνος Βαβάλας
**Κορυ-
φαίοι Β΄**
Μαρία Πουλιούδη
Ρέα Πικίου
Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ
Κορυφαίοι Α΄
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Τραϊα-
νός Παπαδόπουλος
Κορυφαίοι Β΄
Παντελής Φεϊζός
Άγγελος Κοσκινάς
Tutti
Δημήτρης Δεσποτόπουλος
Ελευθέριος Γκρούνης
Ανδριάνα Σους

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ
Κορυφαίοι Α΄
Γρηγόρης Νέτσκας
Δημήτρης Γκόγκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Λασκαρίδης
Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος
Κωνσταντίνος Γκιαβούρης

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ
Κορυφαίοι Α΄
Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντώνες
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Κόκκορας
Σπύρος Βέργης
Tutti
Χρήστος Γιάκκας

ΤΟΥΜΠΑ
Κορυφαίοι Β΄
Πάυλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

ΚΡΟΥΣΤΑ
Κορυφαίοι Β΄
Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος
Πανάγιω Καραμούζη
Tutti
Σωκράτης Τρουπτσίδης

ΑΡΠΑ
Κορυφαίοι Α΄
Κατερίνα Γίμα

ΠΙΑΝΟ
Κορυφαίοι Α΄
Μαριλένα Λιακοπούλου

Έφορος Κ.Ο.Θ.
Ανδρέας Παπανικολάου

Αναπληρωτής Έφορος Κ.Ο.Θ.
MARIA ΣΠΑΝΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Γραφεία Διοίκησης
και Αίθουσα Συναυλιών
«Σόλων Μιχαηλίδης»
Λεωφόρος Νίκης 73,
54622 Θεσσαλονίκη
Τ. 2310 257900, Φ. 2310
252035, info@tsso.gr

Ε.Τ.Ο.Σ. της Κ.Ο.Θ.
Κτίριο Μονής Λαζαριστών
Κολοκοτρώνη 21,
56430 Σταυρούπολη
Τ. 2310 589156-9,
Φ. 2310 604854

Προπώληση εισιτηρίων:
Εκδοτήριο ΚΟΘ,
Λ. Νίκης 73
Τ. 2310 236990
& από το www.tsso.gr

Kosmima

HELEXPO

39η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΣ, ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ, ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΛΙΘΩΝ, ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

18-20.10.2025

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ & ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

KOSMIMA-EXPO.GR

ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

HELEXPO

Η ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΔΕΘ-HELEXPO

ΕΠΙΣΗΜΟΣ
ΠΑΡΟΧΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙ-
ΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΠΑΡΟΧΟΣ

OFFICIAL DATA CENTER
INTERNET PROVIDER

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΑΡΟΧΟΣ
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

